

Ve Štrasburku dne 12.12.2012
COM(2012) 742 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

Nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a k úpadku

1. ÚVOD: SPRAVEDLNOST PRO RŮST

Protože Evropa čelí vážné hospodářské a sociální krizi, přijímá Evropská unie opatření na podporu hospodářské obnovy, nastartování investic a zajištění zaměstnanosti. Politickou prioritou číslo jedna je přijímat opatření, jež přinesou udržitelný růst a prosperitu¹.

Dluhová krize má bezprostřední dopad na obyvatele, pracovní místa a podniky. Hospodářská krize způsobila, že narostl počet podniků v úpadku. V období od roku 2009 do 2011 se v EU ocitlo v úpadku v průměru 200 000 podniků ročně. Zhruba jedna čtvrtina z těchto úpadků má přeshraniční prvek. Okolo 50 % ze všech nových podniků nepřežije prvních pět let svého života. Odhaduje se, že z důvodu úpadku dochází každým rokem ke ztrátě 1,7 milionu pracovních míst.

Základním kamenem programu Komise v oblasti spravedlnosti se stal růst („Spravedlnost pro růst“), což je v souladu se strategií Evropa 2020, roční analýzou růstu a nedávno přijatým Aktem o jednotném trhu II.² Za klíčové opatření, které má zlepšit fungování vnitřního trhu, byla označena modernizace pravidel EU upravujících úpadek tak, aby tato pravidla usnadňovala přežití podniků a poskytování druhé šance podnikatelům. Význam pravidel úpadkového řízení pro podporu hospodářské činnosti zdůraznil Stockholmský program pro evropskou oblast spravedlnosti z roku 2009³.

Evropskou odpovědí by mělo být vytvoření účinného systému, který by umožňoval obnovit a restrukturalizovat podniky tak, aby mohly přežít finanční krize, fungovat efektivněji a v případě potřeby nově zahájit podnikání. Tato otázka se týká nejen velkých nadnárodních společností, ale rovněž 20 milionů malých společností, které tvoří páteř evropského hospodářství. Pro evropské hospodářství a udržitelný růst je důležité, aby úpadkové věci byly projednávány účelně a účinně.

Nařízení EU o úpadkovém řízení⁴ bylo přijato s cílem řešit otázky přeshraničních úpadků za pomoci řádného uznávání a koordinace vnitrostátních úpadkových řízení a s cílem omezit stimuly pro účastníky, které je vedou k převádění majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do jiného, aby získali příznivější právní postavení (tzv. *forum shopping*). Vzhledem k své přeshraniční oblasti působnosti nařízení neharmonizovalo právní předpisy v oblasti úpadkového řízení, které jsou používány ve vnitrostátních úpadkových věcech. Rozdíly ve vnitrostátních právních předpisech tudíž přetrvávají, což má za následek, že může docházet k úbytku hospodářských činností, že věřitelé získají zpět méně, než by jinak mohli získat, a že s věřiteli z různých členských států není zacházeno stejně. Komise v současné době předkládá návrh na modernizaci nařízení EU o úpadkovém řízení, změny se však týkají pouze přeshraničních věcí.

Moderní úpadkové právo v členských státech by mělo pomoci dobrým společnostem přežít a vybítout podnikatele, aby vyžili druhé šance. V zájmu dlužníků i věřitelů by mělo zajistit,

¹ Viz dopis předsedy Barrosa předsedovi Evropského parlamentu v rámci Zprávy o stavu Unie ze dne 12. září 2012.

² COM(2012) 573.

³ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 o úpadkovém řízení, Úř. věst. L 160, 30.6.2000, s. 1.

aby řízení byla rychlá a účelná, mělo by pomoci zachovat vytvořená pracovní místa, dodavatelům by mělo pomoci podržet si své zákazníky a vlastníkům uchovat si hodnotu v životaschopných společnostech.

Pro dosažení cílů strategie Evropa 2020 se musíme zaměřit na obecný cíl, kterým je zlepšit účinnost justice v EU. Účinné a účelné justiční systémy mohou značnou měrou přispět k minimalizaci rizika a právních nejistot a ke stimulaci přeshraničního podnikání, obchodu a investic. Komise díky svým zkušenostem získaným s členskými státy, které se účastní programu hospodářské obnovy, identifikovala klíčovou roli justičních reforem. Důležitým nástrojem na podporu hospodářské obnovy jsou reformy vnitrostátního úpadečného práva. Evropský semestr 2012 zrcadlil vliv justičních systémů na hospodářství tím, že v něm byla vydána doporučení některým členským státům k účinnosti úpadečných řízení. Zadáním je řešit přiměřeným a rychlým způsobem dlužníkovy finanční problémy a současně ochránit oprávněné zájmy věřitelů a zároveň zajistit přístup ke spravedlnosti pro všechny zúčastněné strany.

Během uplynulých dvaceti let se jednotný trh vyvinul v oblast bez bariér. Má-li společnost finanční problémy, mělo by pro ni být stejně snadné získat pomoc přeshraniční jako pomoc domácí. Vytvoření rovných podmínek ve vnitrostátních právních předpisech o úpadku by mělo přinést více důvěry v systémy jiných členských států ze strany společností, podnikatelů a soukromých osob, jež hodlají působit na vnitřním trhu. Účinná a účelná pravidla úpadečného práva rovněž zlepší přístup k úvěrům, což podníti investice. Věřitelé budou s větší pravděpodobností půjčovat své peníze, budou-li přesvědčeni, že jsou své půjčky schopni získat zpět. Větší slučitelnost pravidel pro úpadečná řízení by proto mohla zlepšit fungování vnitřního trhu. Ačkoliv rozmanitost, založená na vnitrostátních politických volbách, tvoří součást legitimní hospodářské soutěže v oblasti regulace, vede tato rozmanitost obecně k tomu, že dochází k vyhledávání nejvhodnější soudní příslušnosti, tzv. *forum shopping*⁵.

Klíčovými prvky nového evropského přístupu k neúspěchu v podnikání a k úpadku je nabízet podnikatelům druhou šanci k nastartování životaschopného podnikání a zajištění pracovních míst. Cílem tohoto přístupu je dát silný stimul evropskému podnikání na vnitřním trhu. Návrh na aktualizaci nařízení EU o úpadečném řízení s přeshraničním prvkem, který je přijat souběžně s tímto sdělením, již z tohoto nového přístupu vychází. Tento přístup bude dále podporovat nadcházející Akční plán na podporu evropského podnikání.

Toto sdělení vyzdvihuje ty oblasti, ve kterých rozdíly ve vnitrostátních úpravách úpadečného práva mají největší potenciál narušit vytvoření účinného právního rámce pro úpadečné řízení na vnitřním trhu. Snaží se identifikovat otázky, na které by se měl nový evropský přístup k neúspěchu v podnikání a úpadku zaměřit, aby byla ve všech členských státech vytvořena živná půda k záchraně a obnově podniků.

2. FORMOVÁNÍ NOVÉHO PŘÍSTUPU K ÚPADEČNÉMU ŘÍZENÍ: POTŘEBA VYTVOŘIT PODNIKATELSKY PŘÍZNIVĚJŠÍ PROSTŘEDÍ

Evropský parlament a Komise provedly mnoho výzkumů a analýz ohledně vnitrostátních úprav úpadečného práva.

⁵ Tento problém je podrobněji popsán v posouzení dopadů, které doprovází revizi nařízení (ES) č. 1346/2000 o úpadečném řízení, COM(2012) 744.

V listopadu 2011 **Evropský parlament** přijal usnesení o úpadkovém řízení.⁶ Zaprvé vyzval k revizi nařízení o úpadkovém řízení a předkládaná revize je odpovědí na tuto výzvu. Evropský parlament rovněž doporučil harmonizovat konkrétní aspekty vnitrostátního úpadkového práva a práva obchodních společností. Studie⁷ zadaná Evropským parlamentem doložila, že rozdíly mezi vnitrostátními úpravami úpadkového práva mohou vytvářet překážky, konkurenční výhody a/nebo nevýhody a problémy pro společnosti s přeshraničními aktivitami nebo vlastnictvím v rámci EU. Studie shledala, že harmonizace úpadkových řízení napříč členskými státy EU by zvýšila jejich účinnost, jakož i účinnost řízení o podnikové restrukturalizaci. To by na oplátku zvýšilo uspokojení míru pohledávek věřitelů, přijímá-li se rozhodnutí o zpeněžení majetku, nebo zlepšilo vyhlídky restrukturalizace díky tomu, že by to dodalo odvalu více věřitelům k podpoře restrukturalizačního plánu. Ve výsledku by to prohloubilo důvěru obchodního a finančního sektoru v účinnost finanční infrastruktury EU.

Evropský parlament na základě studie konstatoval, že „pro některé oblasti úpadkového práva je harmonizace vhodná a uskutečnitelná“. Jakékoliv další úvahy o reformě úpadkového práva však budou muset vzít v potaz dopady na jiné důležité oblasti práva.

Komise nedávno podrobila analýze podnikatelskou dynamiku⁸. Studie nedodala žádné důkazy o vlivu právního systému (systém se zvykovým právem nebo kontinentální systém) na míru podnikání (míra zakládání nových podniků, celková podnikatelská aktivita, míra přežití podniků). To znamená, že efektivní úpadkové řízení neurčuje druh nebo zaměření právního systému, ale konkrétní ustanovení a opatření, jako je například mimosoudní vyrovnání, zrychlená řízení pro malé a střední podniky, systém včasného varování a jiné, které podstatně ovlivňují efektivitu systému. Země s nejlepšími výsledky mají efektivní právní rámce pro úpadek a systémy včasného varování. Studie ukazuje, že téměř všechny země s právním systémem úpadků, který je považován za velmi efektivní, mají velmi efektivní nástroje včasného varování.

Důležitou otázkou u podpory skutečné druhé šance⁹ je „doba na oddlužení“, což je doba, od které je společnost v úpadku (konkursu) a kdy může obnovit své podnikání. Oddlužení se často považuje za zásadní k tomu, aby vznikla příležitost k opětovnému podnikání. V současnosti se v jednotlivých zemích doba oddlužení značně liší. V některých zemích je čestným podnikatelům – úpadcům automaticky přiznáno oddlužení ihned po dokončení zpeněžování. V některých zemích musí úpadci požádat o oddlužení a v jiných úpadci toto oddlužení nemohou získat.

Další úvahy o „druhé šanci“ se zabývají opětovným zahájením podnikání podnikatelem, který předtím prošel konkursem/úpadkem. V mnoha evropských zemích se stalo politickým závazkem řešení otázky podnikatelských neúspěchů a podpora druhé šance. Členské státy předložily plány reforem vnitrostátních právních předpisů v oblasti úpadku, které mají za cíl podporovat podnikatele usilující o druhou šanci. Většina vnitrostátních právních předpisů však podle všeho neusnadňuje podnikání těm, kteří začínají znovu. Vede to ke snižování

⁶ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15.11.2011 s doporučeními pro Komisi ohledně úpadkových řízení v souvislosti právem Unie upravujícím obchodní společnosti.

⁷ „Harmonizace úpadkového práva na úrovni EU“, Evropský parlament 2010, PE 419.633. Poté následovala studie „Harmonizace úpadkového práva na úrovni EU ohledně zahájení řízení, přihlašování a ověřování pohledávek a plánů reorganizace“, Evropský parlament 2011, PE 432.766

⁸ „Podnikatelská dynamika: založení podniku, převody podniku, vyhlášení úpadku“, Evropská komise, GR pro podniky a průmysl, leden 2011. Tato zpráva obsahuje studie hospodářských dopadů soudních a správních řízení v oblasti úpadku a příležitostí na druhou šanci po konkursu v 33 Evropských zemích (27 členských států EU plus Island, Norsko, Chorvatsko, Turecko, Srbsko a Černá Hora).

⁹ Viz „Druhá šance pro podnikatele: zamezení úpadku, zjednodušení úpadkového řízení a podpora opětovného podnikání, zpráva expertní skupiny, Evropská komise, GR pro podniky a průmysl, leden 2011.

počtu podnikatelů, kteří začínají znovu podnikat, a to navzdory skutečnosti, že neúspěšní podnikatelé jsou k novému startu velmi nakloněni.

Rada pro konkurenceschopnost vyzvala v květnu 2011 k přijetí konkrétních opatření. Rada „vyzývá členské státy“¹⁰, aby podporovaly druhou šanci pro podnikatele tím, že do roku 2013 zkrátí dobu nutnou pro splnění závazků a vyrovnaní dluhu čestného podnikatele po úpadku na nejvýše tři roky“.

3. OBLASTI VE VNITROSTÁTNÍM ÚPADKOVÉM PRÁVU, VE KTERÝCH MŮŽE BÝT HARMONIZACE KU PROSPĚCHU

Po analýze výše uvedených zjištění Komise identifikovala řadu oblastí, ve kterých mohou rozdíly ve vnitrostátních právních předpisech o úpadkovém řízení vytvářet právní nejistotu a „nepřátelské“ podnikatelské prostředí. Vytváří to méně příznivé prostředí pro přeshraniční investice.

3.1. Druhá šance pro čestné úpadce¹¹

Cílem zásady II iniciativy Komise s názvem *Small Business Act* pro Evropu¹² je podpora druhé šance pro čestné podnikatele¹³. „Čestný“ neúspěch je případ, kdy k podnikatelskému neúspěchu nedošlo zjevnou chybou vlastníka nebo manažera, tj. úpadek proběhl čestně a podle pravidel na rozdíl od případů podvodných nebo nezodpovědných jednání. Zásada vyzývá k tomu, aby členské státy sdílely osvědčené postupy.

Efektivní druhou šanci omezují zejména zdlouhavé a nákladné postupy. Čestní úpadci často čelí stejným omezením jako podvodní úpadci. Znamená to nejen riziko, že neúspěšný čestný podnikatel čelí sociálnímu stigmatu spojenému s úpadkem, ale rovněž existenci právních a správních překážek bránících mu opětovně zahájit podnikání. Hlavním problémem podnikatelů, kteří začínají znovu, je získat finance na rozjezd nových podniků. Měly bychom však mít na paměti, že podnikatelé, kteří začínají znovu, jsou poučeni ze svých chyb a jejich podniky obvykle rostou rychleji, než nově zakládané společnosti.

Bylo by možné přijmout opatření k většímu rozlišování mezi čestným a nečestným úpadkem. Úpadkové režimy by mohly rozlišovat mezi dlužníky, kteří při zadlužování jednali či podnikali čestně, a těmi, kteří jednali nečestně, přičemž lze zavést ustanovení, že úmyslné nebo nezodpovědné nedodržení právních povinností se strany dlužníka má za následek občanskoprávní postih či případně trestněprávní odpovědnost. Programy na podporu podnikání by měly být k dispozici pouze čestným úpadcům, ale neměly by s nimi zacházet odlišně nežli s podnikateli, kteří neprodělali úpadek.

Za nejzásadnější opatření, která posilují politiku druhé šance, by se mělo považovat:

- oddělení likvidačního řízení po čestné a nečestné podnikatele,
- vytvoření a uplatňování „zrychlených“ řízení v případech čestného úpadku.

3.2. Doby oddlužení, které nevybízí k druhé šanci

Pro druhou šanci je rovněž klíčová doba oddlužení: tříletá doba na oddlužení a vyrovnaní dluhu by měla být odůvodněným horním limitem pro čestné úpadce a měla by být přiznávána

¹⁰ Dokument Rady Evropské unie 10975/11.

¹¹ Existuje jednoznačná potřeba odlišit „čestné“ neúspěchy od těch podvodných a ty podvodné nepodporovat.

¹² KOM(2008)394 v konečném znění. Předcházelo mu sdělení o „Překonání stigmatu neúspěchu podnikání – politika druhé šance“, KOM(2007) 584 v konečném znění.

¹³ Zásada II: „Zajistit, aby čestní podnikatelé, kteří čelili úpadku, dostali rychle druhou šanci“.

co nejvíce automaticky. Je na výsost důležité, aby podnikatelé, jejichž podnikatelské aktivity zkrachují, nebyli postihováni „doživotním trestem“¹⁴.

V závěrech Rady pro konkurenceschopnost v květnu 2011 vyjádřily členské státy souhlas s tím, že je třeba harmonizovat „dobu na oddlužení“ na méně než tři roky poté, co dojde k přezkumu iniciativy *Small Business Act* pro Evropu¹⁵.

Zkrácení a sjednocení „doby na oddlužení“ by bylo důležitým opatřením pro vytvoření inovativního podnikatelského prostředí, které by umožnilo, aby evropské podniky podnikaly za rovných podmínek. Mohlo by jít o první krok k širšímu sblížení vnitrostátních právních předpisů o úpadkovém řízení.

3.3. Rozdílné šance na restrukturalizaci vzhledem k rozdílným pravidlům pro zahájení řízení

Mezi kritérii pro zahájení úpadkového řízení existují značné rozdíly. V některých členských státech lze zahájit úpadkové řízení pouze s dlužníky, na které již dopadly finanční potíže a jsou v platební neschopnosti. V jiných členských státech lze řízení zahájit se solventními společnostmi, kterým však v bezprostřední budoucnosti hrozí platební neschopnost. Další rozdíly lze vysledovat u testu platební neschopnosti (např. test likvidity) zakotveném v legislativě členských států. Rozdíly mezi testy platební neschopnosti znamenají, že společnosti v podobné finanční situaci mohou splňovat test platební neschopnosti v jednom členském státě, avšak nikoliv v druhém. V důsledku toho společnosti nemusí mít rovnou šanci na využití neformálních mimosoudních restrukturalizací pro vyřešení svých finančních problémů a vyhnutí se úpadkovému řízení, ve kterém je dlužník částečně nebo úplně zbaven dispozičních oprávnění a je ustanoven správce podstaty.

Další problém se týká pravidel o povinném návrhu na rozhodnutí o úpadku. Mezi členskými státy jsou značné rozdíly, pokud jde o lhůty, které musí dlužník plnit při povinném návrhu na rozhodnutí o úpadku. V některých členských státech má dlužník poté, co se dostane do platební neschopnosti, dva týdny na to, aby podal návrh na rozhodnutí o úpadku, v některých členských státech musí dlužník podat tento návrh do dvou měsíců od okamžiku, kdy se dozví o stavu platební neschopnosti. V jiných členských státech musí tento návrh podat nejpozději do 45 dnů od okamžiku zastavení plateb.

Délka časového rámce může ovlivňovat způsob, jak dlužník může řešit své finanční problémy. Zatímco krátké lhůty mohou mít negativní vliv na daný způsob, dlouhé lhůty mohou oddálit uspokojení pohledávek v rámci úpadkového řízení a podkopat efektivitu řízení pro všechny věřitele.

3.4. Nenaplněná očekávání věřitelů pro různé skupiny dlužníků

Právní předpisy členských států se rozcházejí v možnostech věřitelů, pokud jde o iniciování úpadkového řízení proti dlužníkům a o vztah k různým skupinám dlužníků. Může být složité skloubit tyto rozdíly s oprávněnými očekáváním věřitelů. Věřitelé očekávají, že budou schopni vyvolat úpadkové řízení proti svým dlužníkům, a namísto podávání jednotlivých žalob k zaplacení pohledávek mohou iniciovat zahájení kolektivního úpadkového řízení.

Jinou oblastí, ve které může být třeba, aby došlo ke sblížení právních předpisů, je aktivní legitimace k iniciování řízení proti dlužníkovi. Všechny členské státy mají systém, který umožňuje dlužníkovi (fyzické osobě nebo právnické osobě veřejného či soukromého práva) provádějícímu podnikatelskou činnost, věřiteli a státu, aby podali k soudu návrh na zahájení úpadkového řízení proti dlužníkovi. Některé právní řády však omezují způsobilost dlužníka

¹⁴ Toto bylo rovněž doporučeno ve výše uvedené zprávě expertní skupiny k druhé šanci.

¹⁵ KOM(2011)78 v konečném znění.

iniciovat úpadkové řízení tím, že doplňují zvláštní podmínky. Jakákoliv omezení způsobilosti dlužníka iniciovat úpadkové řízení může vést k situacím, kdy se s věřitelem zachází různě, když se zahajuje hlavní a vedlejší řízení proti stejnému dlužníkovi.

3.5. Nejistota věřitelů související přihlašováním a ověřováním pohledávek

Je vhodné zvážit otázku dalšího sblížení pravidel pro přihlašování a ověřování pohledávek, jako např. postupy, časové lhůty, sankce a následky za nedodržení a informace poskytované věřitelům, aby se omezila nejistoty a vytvořily podmínky pro rovné zacházení s věřiteli v členských státech.

Transparentnost a efektivita přihlašování pohledávek a postupy při jejich ověřování značně ovlivňují schopnost dlužníků získat uspokojivý výsledek z úpadkového řízení. Právní předpisy členských států upravují tuto oblast rozdílně. Zjištěné rozdíly se týkají lhůt pro přihlašování pohledávek a uplatňování práv, dostupnosti informací o řízení a přístupu k nim a důsledků opožděného přihlášení pohledávek. Lhůta pro přihlášení je často uvedena v rozhodnutí o úpadku. Nedodržení této lhůty může mít v členských státech však různé následky. V některých členských státech věřitel, které zmeškal lhůtu, může pozbýt práva na uplatnění pohledávky a na její uspokojení v úpadkovém řízení, zatímco v jiných členských státech k tomu nedochází.

Vzhledem k potenciálně přísným následkům vyplývajícím z nedodržení těchto pravidel u přihlašování pohledávek je pravděpodobné, že značné rozdíly mezi právními úpravami členských států mohou mít větší vliv na věřitele zahraniční nežli na domácí. Mezi tyto následky patří pozbytí práva na podíl na výtěžku ze zpeněžení.

3.6. Podpora restrukturalizačním plánům

Pravidla upravující restrukturalizační plány (včetně jejich obsahu a souvisejících procesních otázek) mají zásadní roli při vytváření podmínek pro úspěšnou restrukturalizaci v úpadkovém řízení. Rigidní a nepraktická pravidla mohou omezovat šance na přijetí restrukturalizačního plánu, a nezbyvá tak než provést likvidaci. Značně se liší právní rámce pro restrukturalizační plány přijaté v členských státech. Hlavní rozdíly se týkají identifikace stran, které mohou jednat jako navrhovatelé plánu a rovněž podmínky pro jejich přijetí, změny a ověřování.

Zatímco je v právních předpisech členských států obecně akceptováno, že je na dlužníkovi, aby navrhl restrukturalizační plán, rozcházejí se pravidla v otázce, zda mohou věřitelé plán navrhovat nebo ovlivňovat jeho tvorbu. Existují rovněž velké rozdíly u pravidel, která upravují přijímání plánu, např., zda se věřitelé dělí do skupin a jaké většiny jsou požadovány. V některých členských státech se věřitelé do skupin nedělí. Právní předpisy členských států obsahují různá pravidla ohledně většin požadovaných pro schválení plánu. Právní předpisy členských států se rovněž rozcházejí v postupech, které soudy uplatňují při přezkumu plánu. Podle některých právních předpisů mají soudy značné diskreční pravomoci, zatímco v podle jiných jsou pravomoci soudu spíše omezené.

4. ZVLÁŠTNÍ POTŘEBY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ U PODPORY DRUHÉ ŠANCE

EU věnuje zvláštní pozornost situaci, které čelí malé a střední podniky, a tomu, aby tyto podniky dostaly druhou šanci. Komise má za to, že by podpora boje s hospodářskými problémy měla být ve prospěch malých a středních podniků poskytována na¹⁶:

- prevenci;
- období po úpadku a druhou šanci;

¹⁶ „Druhá šance pro podnikatele: zamezení úpadku, zjednodušení úpadkového řízení a podpora opětného podnikání“, viz poznámku pod čarou č. 9.

- mimosoudní urovnávání sporů;
- soudní řízení.

Restrukturalizace může být pro malé a střední podniky velice nákladná, a proto je konkurs často jedinou možností. Mělo by se nalézt řešení, jak pro malé a střední podniky snížit náklady restrukturalizace. Řešením může být, že se poplatky omezí horním limitem. Měla by se zavést alternativní řízení, aby pro všechny typy malých a středních podniků byla k dispozici adekvátní řešení. Řízení by měla být úměrná velikosti podniku. Mimosoudní řízení by měla být přístupná všem typům dlužníků bez ohledu na dostupné finanční prostředky. Ačkoliv je průměrný čas na mimosoudní vyrovnání relativně krátký, míra úspěšnosti v dosahování vyrovnání překračuje ve většině členských států EU 50 %. Přestože byly mimosoudní vyrovnání a předúpadková řízení zavedeny v nedávné době, jsou v EU v narůstající míře využívány malými a středními podniky.

Na malé a střední podniky jako věřitele mohou mít dopad hospodářské problémy. Zástupci některých malých a středních podniků měli za to, že mikropodniky coby věřitelé bezdůvodně přicházejí o podíl nesplacených pohledávek v úpadkovém řízení z důvodu zdlouhavosti řízení a vnitrostátním pravidlům o přednosti pohledávek. Je vhodné prozkoumat, jak lze postavení malých a středních podniků coby věřitelů zlepšit.

5. BUDOUCÍ OPATŘENÍ

Coby první krok Komise navrhuje modernizovat nařízení EU o úpadkovém řízení. Plánuje navíc přijmout Akční plán na podporu evropského podnikání s cílem podpořit efektivní úpadková řízení a nabízet druhou šanci.

Jako další krok se Komise zamyslí nad způsoby, jak řešit problémy vyplývající z rozdílů mezi vnitrostátními právními předpisy o úpadku. Individuální opatření na vnitrostátní úrovni nemohou odpovídajícím způsobem řešit problémy vyplývající z nadnárodních aspektů vnitřního trhu. Lze realizovat užitečná opatření na snížení právních nejistot a na vytvoření podnikatelsky příznivějšího prostředí. Úkolem je řešit odpovídajícím způsobem a rychle finanční potíže dlužníka a současně ochránit věřitelovy investice a usnadnit záchranu a restrukturalizaci podniku.

Komise bude pokračovat v přístupu nastoleném během předchozího cyklu evropského semestru, v jehož kontextu některé členské státy již reformovaly své vnitrostátní právní předpisy o úpadku. V případě potřeby lze tedy vydat doporučení pro jednotlivé země, aby aktualizovaly své vnitrostátní právní předpisy o úpadku.

Komise navíc plánuje prohloubit svou analýzu toho, jaký je dopad rozdílů mezi vnitrostátními právními předpisy o úpadku na fungování vnitřního trhu. Za tímto účelem a na základě tohoto sdělení zahájí dialog s Evropským parlamentem a Radou. Komise dále spustí veřejnou konzultaci s cílem získat stanoviska zúčastněných osob k problematickým otázkám, které byly v tomto sdělení identifikovány, a jakýmkoliv jiným otázkám a možným řešením a variantám politiky.